

دل تکانی

دکتر غلامرضا فدائی
استاد دانشگاه تهران

سرشناسه	: فدایی، غلامرضا، ۱۳۲۴ -
عنوان و نام پدیدآور	: دل تکانی / غلامرضا فدائی.
مشخصات نشر	: تهران: اساطیر پارسی: چاپار ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: ۱۷۸ص؛ ۲۱/۵×۱۴/۵ س.م.
شابک	: 978-600-96980-1-1
وضعیت فهرست‌نویسی: فیپا	
موضوع	: شعر فارسی-- قرن ۱۴
موضوع	: Persian poetry -- 20th century
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۵ د۸۱۲۴۵۸ / د PIR۸۳۵۶
رده بندی دیویی	: ۸۱۶/۶۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۵۱۰۶۷۴

تهران ۱۳۹۶ - ۸۸۱۹۶۸۰۰۰
تهران - خیابان ولیعصر (عج) - بالاتر از زرتشت
کوچه نوربخش - پلاک ۴۰ - نشر چاپار

دل تکانی

دکتر غلامرضا فدائی

استاد دانشگاه تهران

ناظر فنی چاپ: مریم تفضل

چاپ اول ۱۳۹۶

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

شابک: 978-600-96980-1-1

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۶۹۸۰-۱-۱

حق هرگونه چاپ و انتشار محفوظ است.

قیمت: ۱۱۰۰۰ تومان

چاپ با همکاری موسسه فرهنگی هنری اندیشه رسا

فهرست

۹ مقدمه

غزلیات

۱۳ عاشق وصال

۱۵ مناجات (۱)

۱۶ مناجات (۲)

۱۸ شعبان

۱۹ ر و یف رمضان

۲۱ شوق من

۲۳ سواد امام خمینی

۲۴ جهاد در بیرانوند

۲۶ نفس باد دانا

۲۸ رفیق شفیق

۳۰ بهاریه

۳۲ عبرت

۳۴ امید

۳۵ سوغات مکه

فهرست

قصائد

- ۳۹ همای رحمت
۴۲ امام المتقین
۴۶ پدر
۴۸ دل نکانی در بهار
۵۰ بهار
۵۲ مدح فاطمه (س)
۵۴ سوخت حج و بمباران آل سعود
۵۷ محرم
۶۰ زمان ما
۶۲ باقر العلوم
۶۵ ازدواج مبارک
۶۷ بعثت
۶۹ عید غدیر
۷۲ امام زمان
۷۷ عزه
۷۹ اربعین
۸۲ معلم
۸۵ عید فطرت

فهرست

- ۸۷ مادر
۸۹ عذرخواهی
۹۱ خواندن
۹۶ رمضان
۹۸ نو بهار

موت

- ۱۰۳ بشنو از نی
۱۰۶ در وصف بهار
۱۰۸ وقایع ماه ربیع الاول
۱۱۳ اسلام
۱۲۲ از قربان تا قربانی
۱۲۵ کوچ بانان
۱۳۰ از آغاز قیام حسین (ع) تا شب عاشورا
۱۱۶ حوادث مکه و منا
۱۴۲ سفر بی برنامه
۱۴۷ جبران
۱۴۹ ۲۲ بهمن
۱۵۰ اخلاص

فهرست

نقش انجمن ۱۵۲

قلعه

غدیر ۱۵۵

واگویه‌ای از دو جمله زیارت اربعین ۱۵۵

سرباز صف شکن ۱۵۶

بشارت ۱۵۷

امام جواد ۱۵۸

ولادت امام هشتم ۱۵۹

دعای خیر ۱۶۰

چهارشنبه سوری ۱۶۱

رباعیات ۱۶۳

مهرقات

دوست دارم که ۱۶۴

گونه‌شناسی بوق‌ها ۱۶۵

مقدمه

شعر از شور برمی خیزد و گوینده آن واقعیات را گاه به شکل واقعی و گاه با بزرگ‌نمایی به شکلی موزون و مقفا بیان می‌کند تا تأثیر آن را زیاد کند. شعر یکی از صناعات خدس ارسطو است و به این معنا است که دست کم زمانی همانند برهان که اقتناع‌کننده است هر کس می‌شنود مجاب می‌شود، شعر هم اینگونه بوده است. شعر خود یک نوع بیان است. گفتار که در بیان سحری وجود دارد که طرف مقابل را جذب و گاه مسحور می‌کند.

داستان بلاغت و فصاحت در عرب، جاهلی و اشعاری که می‌سرودند و بر در کعبه به عنوان شاهکارهای زمان خود می‌آویختند از این واقعیت دارد که شعر معجزه می‌کند. از این رو قرآن آمد و با آنکه شعر نبود طومار همه سخنوران و شاعران عرب جاهلی را در هم نوردید و معجزه قرن بلکه قرون گذشت.

گفتن شعر که حاوی معارف و تعالیم باشد از جانب برزنان این مرد تأکید قرار گرفته است. به عنوان نمونه از حضرت صادق علیه السلام روایت شده است که هر کس در حق آنان شعری بسراید مویّد به روح القدس است «من قال فینا قائل شعر حتی یوبد بروح القدس» و حاج ملا اسماعیل فدائی کزازی آن را در قصید «بند به نظم آورده که مطلع آن چنین است (فدائی کزازی، ۱۳۹۳، ۱۵۳ به نقل از عیون اخبار الرضا، ج. ۱، ص. ۷، ح. ۲):

می‌دهد هر بیت را بیتی بهشت	از طلایش خشتی و از نقره خشت
تا به کی در بیت گویی «لا» و «لیت»	کن بنا بیتی و در فردوس بیت

کش بهر بیتات دهد بیتی کریم   وه چه بیتی! بیت جنات النعیم

معلوم می‌شود که شعر گفتن نه تنها مذموم نیست که مورد سفارش است؛ متها به محتوای شعر برمی‌گردد که چگونه است. اگر محتوا آموزنده باشد از هر کلامی شیرین‌تر و تأثیربخش‌تر است.

مرحوم حاج ملا اسماعیل فدائی کزازی فقیه و عارف نامدار قرن سیزدهم هجری که یوانی سطر و ارزشمند دارد از خود و توانمندی‌های خود در بلاغت و فصاحت در قاعده ۱۸ کلیات خویش می‌گوید:

شعر تو حکمت و بیان تو سحر   تو بیان سحری و نثری شاعر

من بدون شعر نمی‌توانم ادعای مبنی بر شاعر بودن و حتی ناظم بودن، آنچه را که احساس دهم با عمق دل‌تکانی در قالب نظم ریخته‌ام و در واقع مشق شعر نموده‌ام. کاستی‌های فراوان دارم که امیدوارم صاحب‌نظران بر من گوشزد کنند. این مجموعه سروده ای‌چانبه‌است به‌عنوان یک معلم که بیش از آنکه حاصل صورخیال باشد بیان واقعیات است. جنبه تنبیهی و آموزشی دارد. و از آنجا که در فواصل زمانی مختلف به نظم در آمده است طبیعی است که انعکاس‌دهنده حال و هوای آن زمان خاص باشد.

این کتاب حاوی غزلیات، قصائد، مثنویات، رباعیات و قاعده‌هاست و بیشتر صبغه دینی، آیینی-سیاسی اجتماعی دارد. امیدوارم مورد توجه علاقه‌مندان واقع شود. از آقایان دکتر احسان الله شکراللهی و دکتر مهدی شقاقی که تئذرات سودمندی دادند تشکر می‌کنم.

دکتر غلامرضا فدائی